

Samarbeidet mellom NAV og UiO: Det juridiske fakultet

Prof. Ingunn Ikdahl

F.am. Jon Christian Fløysvik Nordrum

Erfaringsseminaret 2022
NAV + Akademia = sant?
Lillehammer, 2. mai 2022

Prosjekt: <https://www.jus.uio.no/ior/forskning/prosjekter/digivel/index.html>

Blogg: <https://www.jus.uio.no/ior/forskning/prosjekter/digivel/blogg/>

UiO : Det juridiske fakultet

Avtale om strategisk samarbeid mellom NAV og Juridisk fakultet ved Universitetet i Oslo

1. BAKGRUNN

Denne strategiske samarbeidsavtalen mellom Det juridiske fakultet ved Universitetet i Oslo (heretter JURFAK) og NAV Arbeids- og velferdsdirektoratet (heretter NAV) har som siktemål å utvikle og styrke juridisk forskning og utdanning innen områder hvor JURFAK har spesielle forutsetninger for å utvikle sterke, koordinerte fagmiljøer med relevans for NAV.

Avtalen er forankret i NAVs virksomhetsstrategi og NAVs FoU-plan. Gjeldende virksomhetsstrategi og FoU-plan identifiserer «pålitelig forvaltning» som et av de strategiske satsingsområdene framover. FoU-planen beskriver hvordan forskning skal understøtte kunnskapsbasert praksis og utviklingsarbeid i NAV. NAV skal også anvende pålitelig kunnskap i sin rådgivning overfor politiske beslutningstakere, og fremme politikk- og regelverksforslag som er begrunnet i forskning og kunnskap. Strategiske samarbeidsavtaler med utvalgte universiteter og høyskoler er et av virkemidlene NAV har tatt i bruk for å styrke kunnskapsgrunnlaget på områder som er sentrale for NAV.

JURFAK ønsker å bygge opp et sterkere fagmiljø på trygderettens område. Forskning og undervisning skal skje under akademisk frihet, men tett samarbeid med NAV er ønskelig for å sikre at både studietilbud og forskning er relevant for NAV og for samfunnet som helhet, samt for å etablere en bred faglig arena for samarbeid, kunnskapsutvikling, innovasjon og formidling.

2. FORMÅL

Samarbeidet mellom JURFAK og NAV bygger på en langsiktig strategi for å utvikle og styrke forskning, utdanning og kompetanse innenfor det trygderettslige området, både ved universitetet og i NAV. Et hovedformål med avtalen er å stimulere til å bygge opp et sterkere trygderettslig miljø ved JURFAK. Selv om det i dag gis undervisning både som obligatorisk fag og i valgemner, er det få forskere som jobber på dette området. Avtalen har derfor flere formål.

Det er et mål at satsingen på området over tid skal bidra til mer forskning, og også samarbeid inn mot miljøer som jobber med EØS-rett og internasjonal rett, digitalisering og klarspråk.

Det er også et mål at JURFAK skal å styrke trygderettslige elementer i utdanningsløpet. Valgemner skal utvikles og eventuelt nye kan etableres. Det er et mål at det skal skrives flere masteroppgaver på de områdene avtalen omfatter. Det vil være aktuelt for NAV å samarbeide om etter- og videreutdanningsløp innenfor avtalens programområder.

Det strategiske samarbeidet skal også bidra til mer systematisk utvikling av den juridiske kompetansen i NAV, for på denne måten å sikre en pålitelig forvaltning av velferdsordningene NAV har ansvar for. Det er også en målsetting å spre kunnskap fra forskningen som skjer på feltet til relevante fagmiljøer i NAV og andre offentlige myndigheter. Det skal derfor etableres en bred faglig arena for samarbeid, kunnskapsutvikling, innovasjon og formidling rundt trygderettslige spørsmål, der både utdanningsinstitusjoner, NAV og andre relevante aktører kan delta.

Partene skal også jobbe for å få på plass en bedre finansiering av trygderett som forsknings- og utdanningsfelt.

Bakgrunn

- Dialog mellom fakultetet og NAV i ulike sammenhenger om mulige samarbeid
- NAV er representert i arbeidslivspanelet og digitaliseringspanelet
- Undervisningssatsing innen digitalisering med særlig blick for digital velferdsstat, f.eks. Lovlab og Den digitale jurist
- En rekke bidrag fra fakultetet på ulike arrangementer i regi NAV IT, NAV Ytelse, NAV Kunnskap, NAV Klage osv.
- Digital velferdsstat er satt på dagsordenen i flere forum, f.eks. Lovkonferansen 2019

#DigitalVelferdsstat på dagsordenen

LOVKONFERANSEN
2019

NAV samler uhorvelig med informasjon: «Hendelsesstrømmer»

Rollefigurene *Eno* og *Arkitekten* fra *The Matrix Reloaded* (2003) og *The Matrix Revolutions* (2003).

40:53 51:45

Bygger et digitalt juridisk miljø i NAV

- Vi har ikke muligheten til å trå feil når det kommer til brukernes rettsikkerhet.

Ledelsen ved Det juridiske fakultet ved Universitetet i Oslo har bestemt seg for å digitalisere og modernisere jussutdanningen. Nå ber de aktører fra næringslivet og offentlig sektor om å komme med konkrete innspill til hva fremtidens jurister må kunne.

Hva skal til for at fakultetet kan satse på NAV-juss?

- **Langsiktighet**

- Fast ansatte må ha tillit til en **langvarig satsing** for å prioritere prosjektet
- Rekrutteringsarbeid tar **tid**
- De **beste kandidatene** går ikke inn i prosjekter med kort tidshorisont

- Må være mulig å etablere et **forskningsmiljø**

- Må ha en viss sammenheng med **eksisterende satsinger**, digitalisering og klarspråk/lovgivningslære
- Vi må over en «**kritisk masse**» - etablere et robust forskningsmiljø

Mål: Et sterkt og robust forskningsmiljø

- Kan søke annen finansering, fra Forskningsrådet, andre forvaltningsorgan og EU (trampolineffekt).
- Kan etablere seg på spissnivå, tiltrekke seg oppmerksomhet og rekruttere de beste.
- Et forskningsmiljø som gir grunnlag for spesialisert undervisning, spesialiserte utredninger.
- **Dagens situasjon**
  - Svært få studentarbeider, svært få doktorgrader, pt. én stipendiat i Bergen
  - Valgemne trygderett, en liten del av faget velferdsrett
  - Svært få vitenskapelig ansatte

Kunnskapsdirektør Yngvar Åsholt (NAV) og dekan Ragnhild Hennem (UiO/JUS) signerer en samarbeidsavtale i Kollegieværelset, UiO, 8. juni 2021. Foto: Jon Christian F. Nordrum

UiO : Det juridiske fakultet

Avtale om strategisk samarbeid mellom NAV og Juridisk fakultet ved Universitetet i Oslo

1. BAKGRUNN

Denne strategiske samarbeidsavtalen mellom Det juridiske fakultet ved Universitetet i Oslo (heretter JURFAK) og NAV Arbeids- og velferdsdirektoratet (heretter NAV) har som siktemål å utvikle og styrke juridisk forskning og utdanning innen områder hvor JURFAK har spesielle forutsetninger for å utvikle sterke, koordinerte fagmiljøer med relevans for NAV.

Avtalen er forankret i NAVs virksomhetsstrategi og NAVs FoU-plan. Gjeldende virksomhetsstrategi og FoU-plan identifiserer «pålitelig forvaltning» som et av de strategiske satsingsområdene framover. FoU-planen beskriver hvordan forskning skal understøtte kunnskapsbasert praksis og utviklingsarbeid i NAV. NAV skal også anvende pålitelig kunnskap i sin rådgivning overfor politiske beslutningstakere, og fremme politikk- og regelverksforslag som er begrunnet i forskning og kunnskap. Strategiske samarbeidsavtaler med utvalgte universiteter og høyskoler er et av virkemidlene NAV har tatt i bruk for å styrke kunnskapsgrunnlaget på områder som er sentrale for NAV.

JURFAK ønsker å bygge opp et sterkere fagmiljø på trygderettens område. Forskning og undervisning skal skje under akademisk frihet, men tett samarbeid med NAV er ønskelig for å sikre at både studietilbud og forskning er relevant for NAV og for samfunnet som helhet, samt for å etablere en bred faglig arena for samarbeid, kunnskapsutvikling, innovasjon og formidling.

2. FORMÅL

Samarbeidet mellom JURFAK og NAV bygger på en langsiktig strategi for å utvikle og styrke forskning, utdanning og kompetanse innenfor det trygderettslige området, både ved universitetet og i NAV. Et hovedformål med avtalen er å stimulere til å bygge opp et sterkere trygderettslig miljø ved JURFAK. Selv om det i dag gis undervisning både som obligatorisk fag og i valgemner, er det få forskere som jobber på dette området. Avtalen har derfor flere formål.

Det er et mål at satsingen på området over tid skal bidra til mer forskning, og også samarbeid inn mot miljøer som jobber med EØS-rett og internasjonal rett, digitalisering og klarspråk.

Det er også et mål at JURFAK skal å styrke trygderettslige elementer i utdanningsløpet. Valgemner skal utvikles og eventuelt nye kan etableres. Det er et mål at det skal skrives flere masteroppgaver på de områdene avtalen omfatter. Det vil være aktuelt for NAV å samarbeide om etter- og videreutdanningsløp innenfor avtalens programområder.

Det strategiske samarbeidet skal også bidra til mer systematisk utvikling av den juridiske kompetansen i NAV, for nå denne måten å sikre en pålitelig forvaltning av velferdsordningene NAV

UiO : Det juridiske fakultet

Avtale om strategisk samarbeid mellom NAV og Juridisk fakultet ved Universitetet i Oslo

1. BAKGRUNN

Denne strategiske samarbeidsavtalen mellom Det juridiske fakultet ved Universitetet i Oslo (heretter JURIFAK) og NAV Arbeids- og velferdsdirektoratet (heretter NAV) har som siktemål å utvikle og

3. SAMARBEIDSSOMRÅDER

Samarbeidet organiseres gjennom programområder. De planlagte programområdene for denne avtalen (i ikke-prioritert rekkefølge) er:

- Trygderett
- Digital velferdsstat
- Klart språk
- EØS-rett og øvrige internasjonale forpliktelser på trygderettens område

I og med at de samme fagpersonene og det samme miljøet vil være sentralt i alle programområdene, kan de ikke starte opp samtidig. Programområdene vil også i stor grad bygge på hverandre og overlape. Behovet for en gradvis oppbygging av fagmiljøet gjør at programområdene settes i gang sekvensielt. Det første programområdet vil være Digital velferdsstat, der samarbeidet allerede er etablert. Ytterligere programområder kan komme til underveis.

utsetninger for å

omhetsstrategi og
dene framover.

g utviklingsarbeid
slutningstakere,

Strategiske
AV har tatt i bruk

g og undervisning
e at både

r å etablere en

g styrke forskning,
etet og i NAV. Et

ljø ved
r, er det få

samarbeid inn mot

et. Valgemner
asteroppgaver på

- og

diske
rdningene NAV

Programområdet Digital Velferdsstat

UiO : Det juridiske fakultet

Avtale om strategisk samarbeid mellom NAV og Juridisk fakultet, UiO

Programområde Digital velferdsstat

Innledning

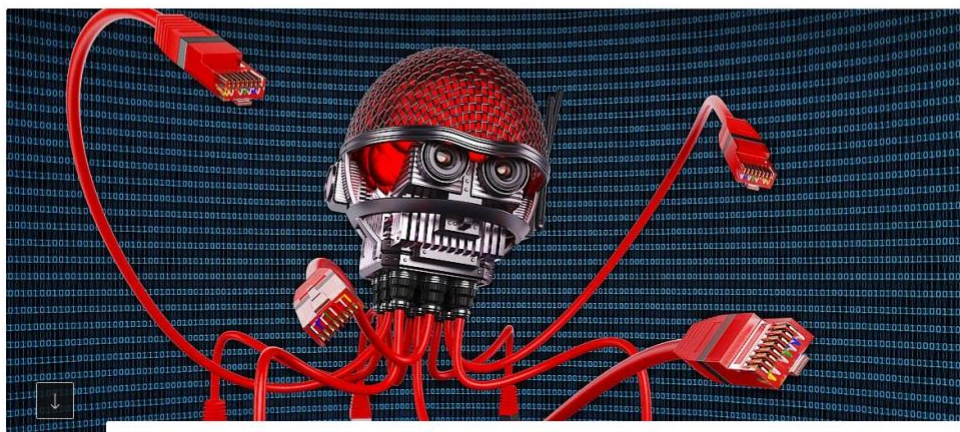
Dette programnotatet utdyper den overordnede avtalen om strategisk samarbeid mellom NAV og Det juridiske fakultet, UiO. Den strategiske samarbeidsavtalen mellom Det juridiske fakultet, UiO og NAV har som siktemål å utvikle og styrke juridisk forskning og utdanning «innen områder der Det juridiske fakultet, UiO har spesielle forutsetninger for å utvikle sterke, koordinerte fagmiljø med relevans for NAV». Den overordnede avtalen peker på flere programområder som det er aktuelt å utvikle, herunder området «digital velferdsstat», som beskrives nærmere i dette dokumentet.

SOFTWARE SYRI

Verdächtig per Algorithmus

VON BIJAN MOINI - AKTUALISIERT AM 29.07.2020 - 20:18

Mit Algorithmen wollen immer mehr Behörden weltweit Straftaten aufklären oder Menschen identifizieren, die zukünftig eine Straftat begehen könnten. Das hat ein Den Haager Gericht im Fall der Software SyRI gestoppt. Ein zukunftsweisendes Urteil.

MERKEN ☆ 15 | [Share icons] 5 Min.

Im vergangenen Februar sprach ein Den Haager Gericht ein zukunftsweisendes Urteil: Es stoppte den Gebrauch der Software SyRI durch das niederländische Sozialministerium. Das Programm hatte verschiedene Regierungsdatenbanken ausgewertet und Menschen markiert, die womöglich zu Unrecht Arbeitslosen- oder Wohngeld bezogen hatten oder in der Zukunft beziehen könnten. In Rotterdam etwa hatte SyRI 12.000 Adressen überprüft und über 1200 Verdachtsfälle identifiziert. Weder im Vorfeld noch vor Gericht wollte die Regierung offenlegen, welche Daten genau das Programm nutzte und wie es zu seinen Ergebnissen kam. Keiner der Betroffenen wurde über den gegen ihn erhobenen Verdacht informiert. Insbesondere wegen dieser fehlenden Transparenz verstieß SyRIs Einsatz nach Auffassung des Den Haager Gerichts gegen die Europäische Menschenrechtskonvention. Denn es sei nicht auszuschließen, dass das Programm arme Menschen und solche mit Migrationshintergrund diskriminiere.

e

Support The Guardian

Available for everyone, funded by readers

Contribute → Subscribe →

Search jobs

Sign in

Search

International edition

The Guardian

News

Opinion

Sport

Culture

Lifestyle

More

World UK Environment Science Global development Football Tech Business Obituaries

Automating poverty

Digital dystopia / How algorithms punish the poor

Comment Benefits of 'welfare robots' and the need for human oversight

UN Big tech allowed to target and surveil the poor creating 'digital welfare state'

US / Zombie debts are hounding struggling Americans. Will you be next?

Computer says no / The people trapped in universal credit's 'black hole'

How Bristol assesses citizens' risk of harm - using an algorithm

Around the world

India / How a glitch in biometric welfare system can be lethal

Australia / The automated system leaving welfare recipients cut off with nowhere to turn

UK / Benefits system automation could plunge claimants deeper into poverty

The Guardian view / On automating poverty: OK computers?

379

Hide

Landmark ruling in SyRI case: Dutch Court bans risk profiling

The case was seen as an important legal challenge to the controversial but growing use by governments around the world of artificial intelligence (AI) and risk modelling in administering welfare benefits and other core services.

Jon Christian Fløysvik Nordrum
@jcfnordrum

Det er på høy tid at vi drøfter rammene for [#DigitalVelferdsstat](#) og [#DigitalRettsstat](#). [@guardian](#) og menneskerettsjurist [@Alston_UNSR](#) er godt i gang. [#DigitalDystopia](#)

Translate Tweet

Digital dystopia: how algorithms punish the poor
In an exclusive global series, the Guardian lays bare the tech revolution transforming the welfare system worldwide – while penalising the most vulnerable
[theguardian.com](#)

Welfare surveillance system violates human rights, Dutch court rules

Government told to halt use of AI to detect fraud in decision hailed by privacy campaigners

▲ People in Rotterdam, the Netherlands. The Dutch system aimed to predict the likelihood of an individual committing benefit or tax fraud, or violating labour laws. Photograph: Geography Photos/UIG via Getty Images

Dutch government faces collapse over child benefits scandal

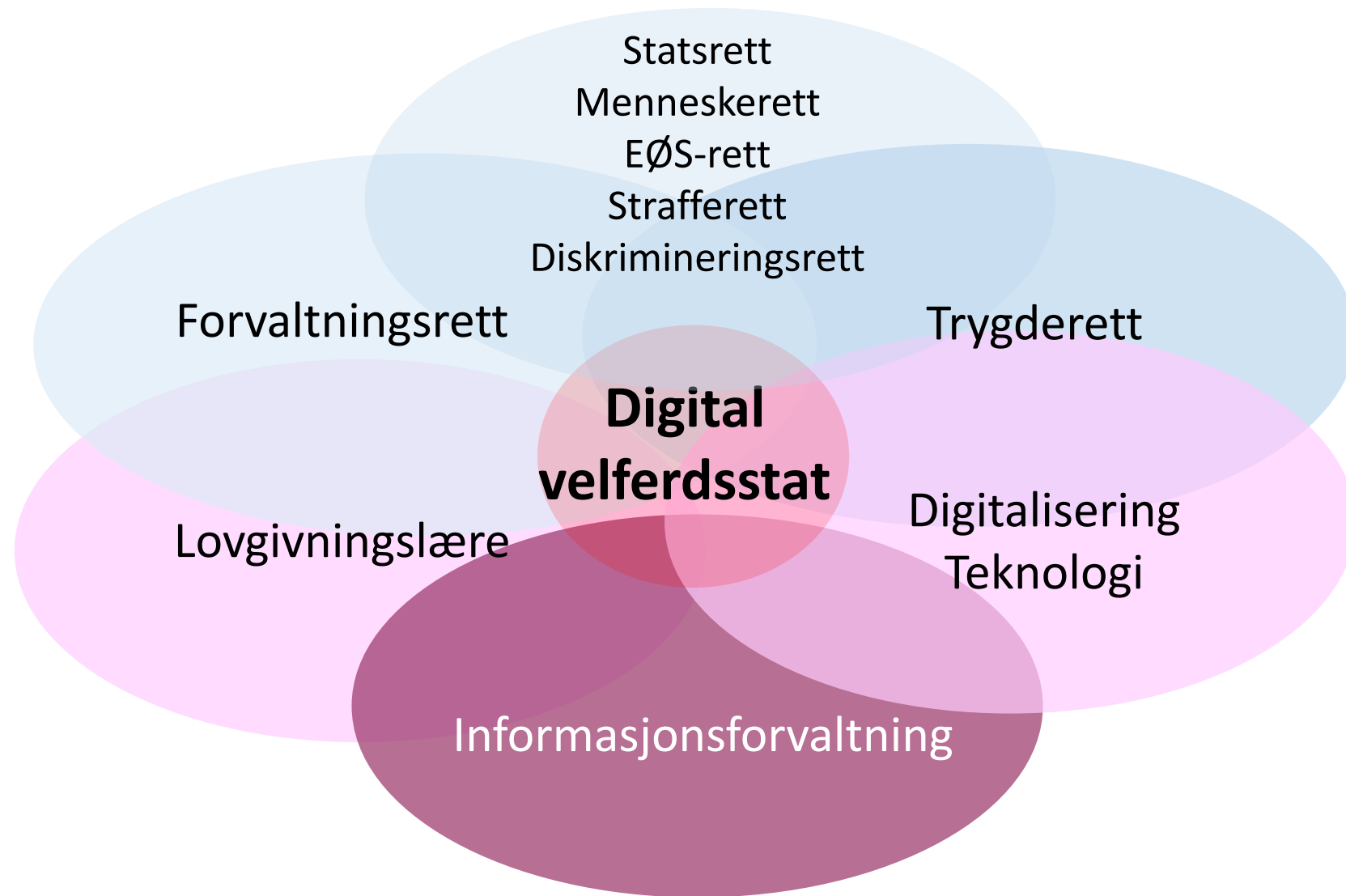
Coalition at risk amid fallout from tax authorities wrongly 'hunting down' thousands of families

▲ The Dutch prime minister, Mark Rutte, facing questions as he arrives for a cabinet meeting in The Hague.
Photograph: Robin Utrecht/Rex/Shutterstock

The Dutch government will decide on Friday whether to step down over an escalating scandal in which tax officials wrongly accused thousands of parents of fraud, plunging many families into debt by ordering them to repay

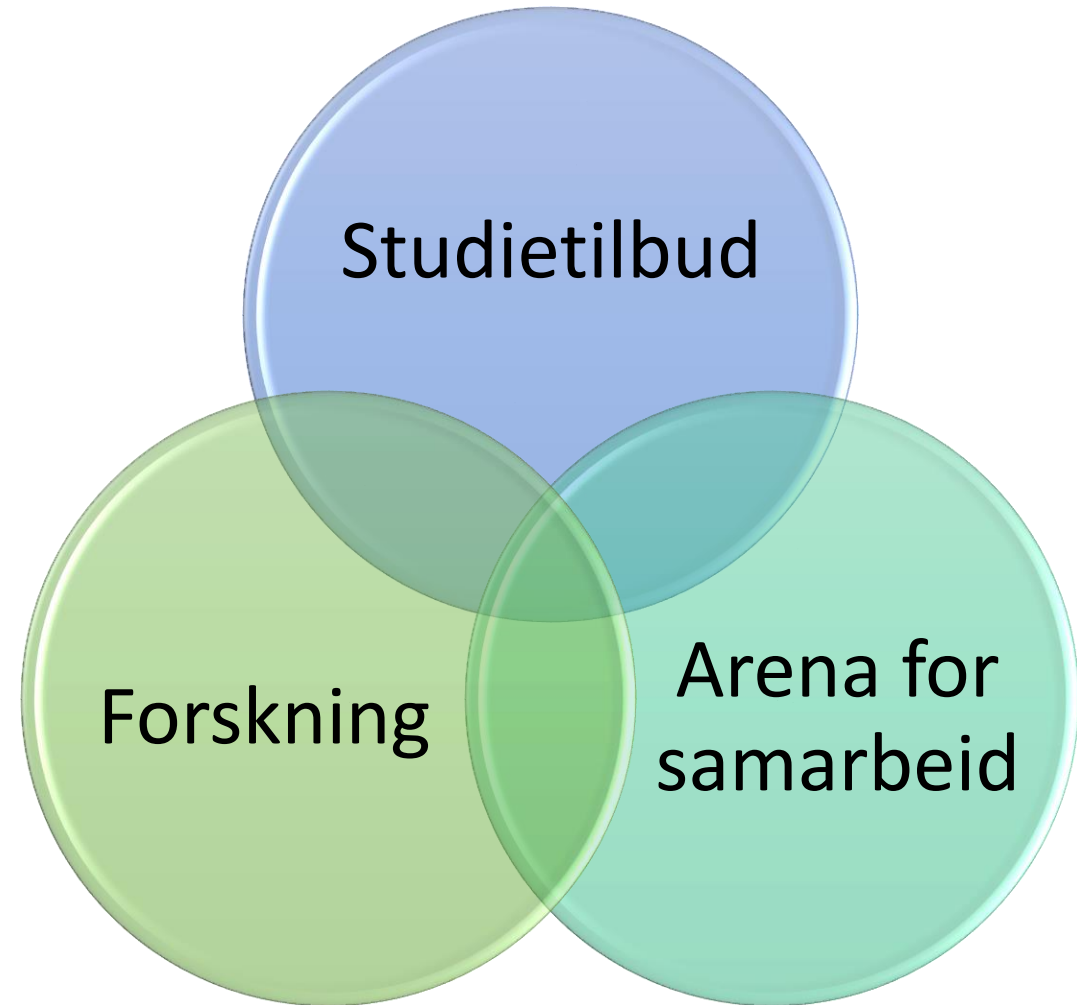

Programnotatet

Tre pilarer

1. Et mer relevant studietilbud
2. Forskning på den digitale velferdsstaten
3. En bred faglig arena for samarbeid, kunnskapsutvikling, innovasjon og formidling

Digital velferdsstat

Digital velferdsstat

- Aktuelle saker
- Arrangementer
- Digital velferdsstat
- Publikasjoner

Velferdsstaten er i rask endring. Med stadige nye oppgaver som skal løses med økte krav til effektivitet tvinger nye digitale løsninger seg fram. Digitaliseringen skaper mange nye rettslige spørsmål og avdekker også nye svar på gamle spørsmål. Gjennom prosjektet Digital velferdsstat søker vi å bidra med ny kunnskap gjennom langsiktig forskning, innovativ undervisning og dialog med offentlige myndigheter.

AI-generert bilde av stikkordene "welfare state" fra [wombo](#).

Kontakt

Prosjektledere er professor [Ingunn Ik Dahl](#) og førsteamanuensis [Jon Christian Fløysvik Nordrum](#).

Deltakere

- [Ingunn Ik Dahl](#)
- [Jon Christian Fløysvik Nordrum](#)
- [Ingvild Ladegård Lockert](#)
- [Synne Oppedal Midtgård](#)

[Detaljert oversikt over deltakere](#)

Blogg

Se bloggen [Digital velferdsstat](#)

Annen relevant informasjon

- [Faglige ressurser](#)
- [Samarbeidsavtale mellom NAV og Det juridiske fakultet](#)
- [Samarbeid mellom UiO, UiB og UiT om internasjonal trygderett](#)

Offentlighetsprinsippet og den digitale velferdsstaten

av [Ingvild Ladegård Lockert](#) — 21. apr. 2022

Ingvild Ladegård Lockert presenterer sin masteroppgave om offentlighet, demokratiske kontroll med forvaltningen i møte med det rettslige og politiske rammeverket for automatisering av saksbehandling i velferdsforvaltning.

Digital velferdsstat

Utfordrer digitaliseringen av forvaltningen likhets- og ikke-diskrimineringsprinsippet?

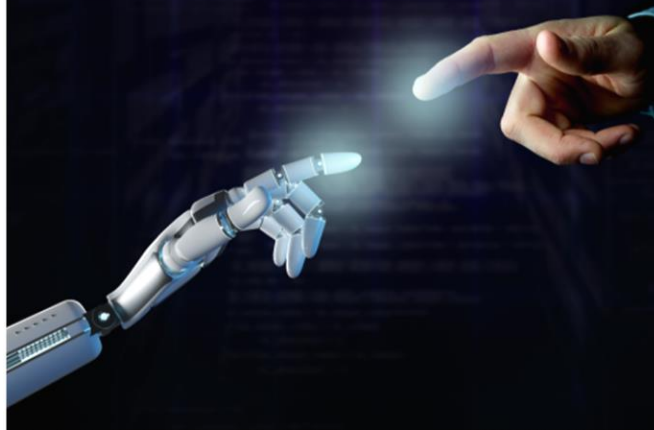

av [Synne Oppedal Midtgård](#) — 21. apr. 2022

LOVLAB: Et eksempel på
hvordan vi samarbeider.

Automatisk kontroll i Arbeids- og velferdsetaten

Grunnleggende rettigheter ved automatisk kontroll med borgernes etterlevelse av velferdslovgivningen, i forbindelse med utbetaling av ytelser

Borgernes rettigheter i m med det digitale samfunn og offentlig forvaltning

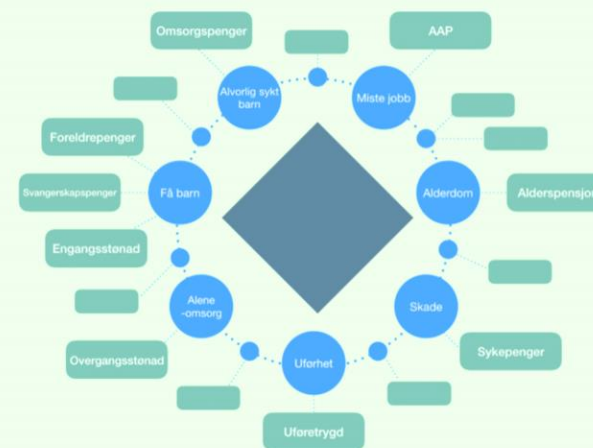

Kunstig intelligens Muligheter og risikoer i velferdsforvaltning

Lex Digitalis

Hendelsesorientert tildeling av velferdsytelser

Boks 5.1 Eksempel på forskriftstekst som kan være et resultat av en hendelsesorientert forvaltning

En forutsetning for dette eksempelet er at det er gitt en teknologinøytral lov, med klare definisjoner, jf. semantisk interoperabilitet. Etter denne forskriften kunne NAV ha utviklet et system for å tildele ytelser utløst av hendelser. Ved å gi *hendelser* klare vilkår i for eksempel en forskrift om fastsettelse av hendelser i NAV, kunne regelteksten blitt automatiseringsvennlig:

§ X-X. *Hendelser*

I NAVs behandlingssystemer er hendelser:

- a) Adopsjon
- b) Alderdom
- c) Aleneomsorg for barn
- d) Arbeidsløshet
- e) Dødsfall
- f) Fødsel
- g) Miste jobb
- h) Ny i Norge
- i) Skade
- j) Svangerskap
- k) Sykdom
- l) Uførhet
- m) Å gifte seg
- n) Å skille seg

§ X-X. *Fødsel som hendelse*

Et medlem som føder et barn har krav på foreldrepenger etter folketrygdløven kapittel 14.II når:

- a. en eller begge foreldre har hatt inntekt i de seks av ti siste måneder, og
- b. inntekten har vært på minimum $\frac{1}{2}$ grunnbeløp i folketrygden.

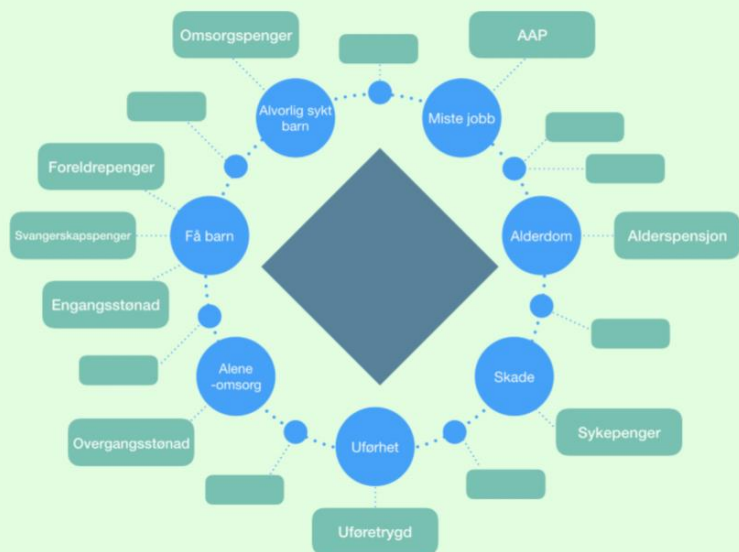
Opplysninger om hendelser som utløser krav til foreldrepenger hentes fra Folkeregisteret, Aa-registeret og Skatteetaten.

Dersom den registrerte ikke har krav på foreldrepenger etter første ledd, skal den registrerte få utbetalt en engangsstønad etter reglene i folketrygdløven kapittel 14.III.

Lex Digitalis

Hendelsesorientert tildeling av velferdsytelser

CompLex

Senter for rettsinformatikk / Avdeling for forvaltningsinformatikk

Åse Haram

Forklarbarhet i algoritmisk velferdsforvaltning

Demokrati og rettssikkerhet ved bruk av maskinlæringsmodeller i saksbehandlingen

6/2021

UIO • Det juridiske fakultet

Ett eksempel til:

JFVU 1100: Trygderett og digital
velferdsstat

- Aktuelle saker
- Arrangementer
- Digital velferdsstat
- Publikasjoner

Digital velferdsstat

Velferdsstaten er i rask endring. Med stadige nye oppgaver som skal løses med økte krav til effektivitet tvinger nye digitale løsninger seg fram. Digitaliseringen skaper mange nye rettslige spørsmål og avdekker også nye svar på gamle spørsmål. Gjennom prosjektet Digital velferdsstat søker vi å bidra med ny kunnskap gjennom langsiktig forskning, innovativ undervisning og dialog med offentlige myndigheter.

Kontakt

Prosjektledere er professor [Ingunn Ik Dahl](#) og førsteamanuensis [Jon Christian Fløysvik Nordrum](#).

Deltakere

- [Ingunn Ik Dahl](#)
- [Jon Christian Fløysvik Nordrum](#)
- [Ingvild Ladegård Lockert](#)
- [Synne Oppedal Midtgård](#)

[Detaljert oversikt over deltakere](#)

Annen relevant informasjon

- [Faglige ressurser](#)
- [Samarbeidsavtale mellom NAV og Det juridiske fakultet](#)
- [Samarbeid mellom UiO, UiB og UiT om internasjonal trygderett](#)

JFVU1100 – Trygderett og digital velferdsstat

JFVU1100

Nivå: Bachelor **Studiepoeng:** 10

Undervisning: Hver høst **Eksamen:** Hver høst **Undervisningsspråk:** Norsk

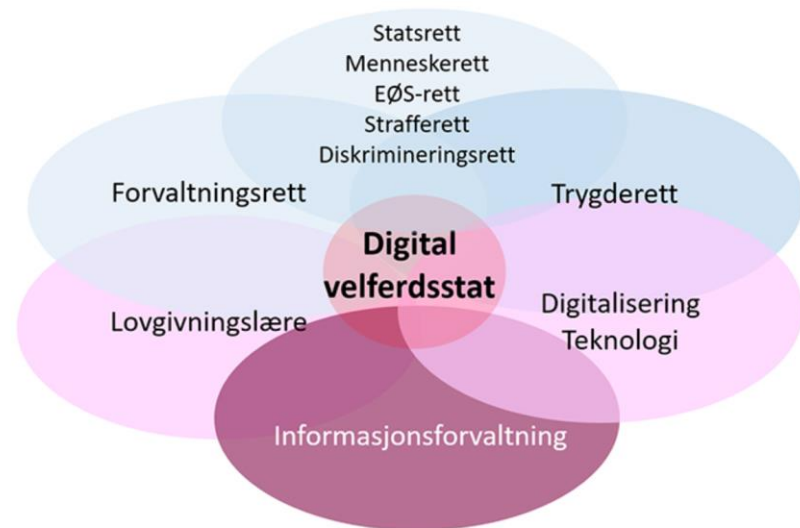
Beskrivelse av emnet

- Kort om emnet
- Hva lærer du?
- Opptak og adgangsregulering
- Forkunnskaper
- Undervisning
- Eksamen
- Evaluering av emnet

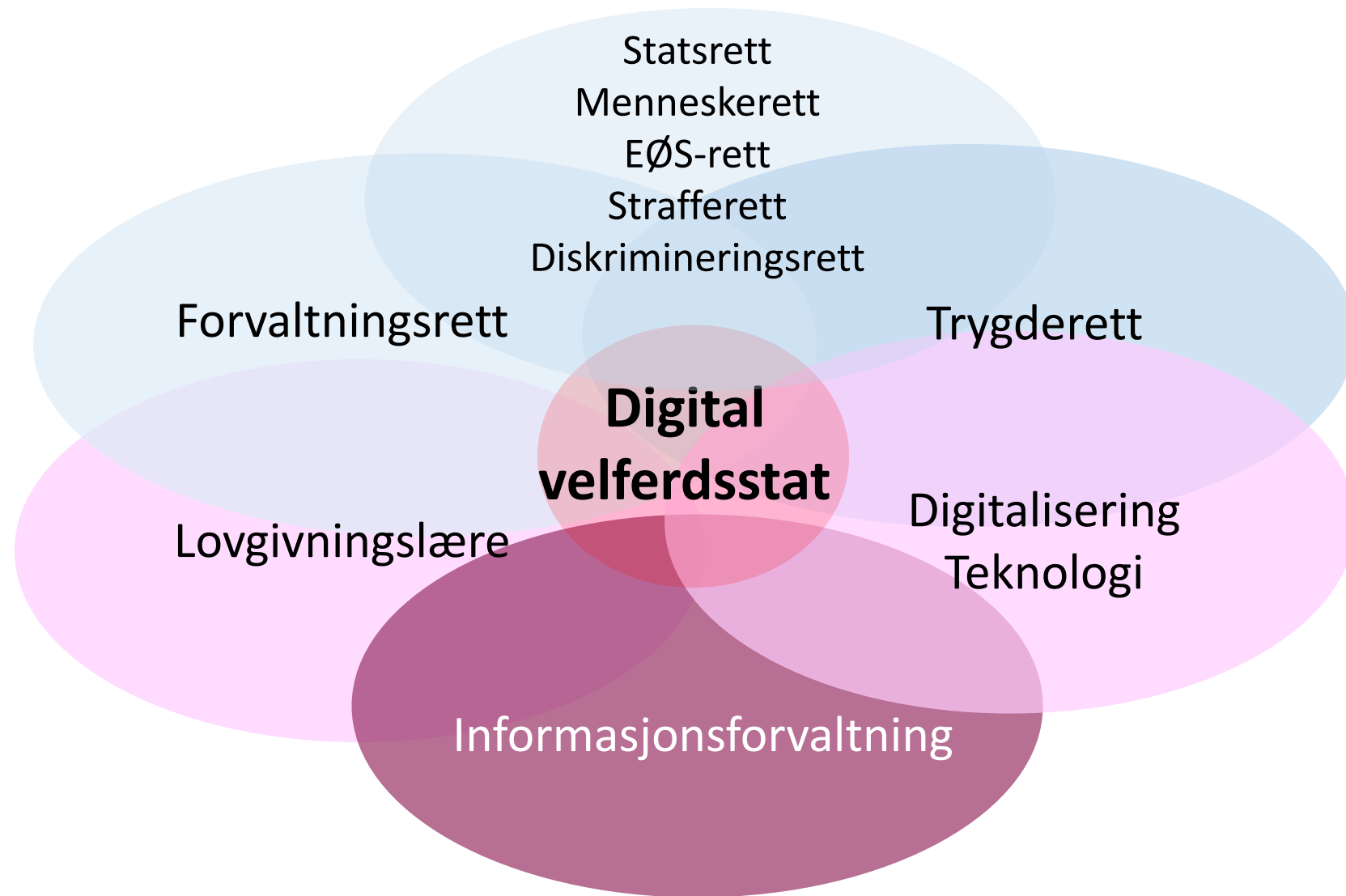
Kort om emnet

Dette emnet er et EVU-tilbud for deg som har arbeidserfaring fra forvaltningen, og vil lære mer om rettens betydning for digitalisering av velferdsstaten og digitaliseringens betydning for velferdsretten.

Digitalisering gir norsk velferdsforvaltning nye muligheter, men reiser også nye og utfordrende rettslige spørsmål. Utviklingen av den digitale velferdsstaten må bygge på et rettsstatlig fundament og på regler, prinsipper og verdier fra en rekke ulike rettsområder: Grunnleggende forvaltningsrett, trygderett, personopplysningsrett, diskrimineringsrett, lovgivningslære med mer. Slik sikrer vi at både dagens og fremtidens velferdsstat er i tråd med grunnleggende rettigheter i Grunnloven og internasjonal rett, og at forvaltningen etterlever grunnleggende rammer i statsrett og EØS-rett.

Takk for oss!